

Palotai Péter

GÖDÖRBEN

A férfi rokkantkocsiban ül, mindkét lába csonkolt. A tolókart egy középkorú nő markolja, így indulnak az erdei sétányon levegőzni. A nő a nyári melegben is mackóalsót visel, az ápolatlannak tűnő, rövidre visszavágott haja, a karján sorjázó párhuzamos hegek lajstroma és a kissé felpuffadt arc nehéz előéletet feltételez. Talán a rövid haj, a műanyag keretes szemüveg és a sötétkék póló miatt is, elsőre férfinak nézhetnénk. Mindennel együtt, a maga 58 évével a szociális otthon egyetlen fiatalos nőjének számít. Csak átmeneti lakó, jelenleg közmunkából tartja fenn magát. Alig egy hete ismerte meg a férfit, amikor átszökött a férfirészlegbe. A folyosón pálinkaillat csiklandozta meg az orrát, beosont hát a férfi szobájába és felajánlotta, igyák meg együtt a néhány perce feltekert félliteres kisüstit. A váratlan vendég épp időben érkezett, mert a rokkant megvágta a kezét a csavaros fémkupak feszegetésekor, késsel próbálta levágni a rögzítő pontokat. A nő – akár egy macska – a közelébe somfordált, kihívóan a szemébe nézett, aztán egyszerre – csak úgy – végignyalta a felhasadt tenyeret, majd egy textilzsebkendővel körbetekerte a sebet. A férfi más esetben felszisszent volna, de most, a régen tapasztalt meleg nyelv érzete egészen más utakra vitte.

Hamar elfogadta a nő külsejét, tudta, abból a kis pénzből nem telik kozmetikusra vagy fodrászra. Az intézeti létben egy idő után jön a beletörődés, mindenki lejjebb ad az igényekből. A nő elmondta, hogy már senkinek sem számít, és nem foglalkozik azzal, hogy nőies legyen, mondván, ide minek?

Lassan gurul a kocsi a süppedő bitumenrácok között, a bejárattól csupán alig száz méternyire jutnak, de már elég messze ahhoz, hogy a platánfák árnyékában ne számíton a szemérem. A nő hirtelen szembefordul a tolókocsival, magához húzza a férfi fejét, és hosszan csókolja. Most látszik, hogy négy ujján is gyűrűt visel, a valaha szebb időkről tanúskodó körméről foltokban kopik a lakk.

- Még a nevedet se tudom – szólal meg elsőként a férfi.

- Mert nem lényeges. De ha nagyon akarod tudni: Tinka. Legalábbis, akik régebben szerettek, így szólítottak.

- Ne marhászkodj velem. Az meg miféle név?

- Hát, egyszerűen csak Tinka. Nagyanyámat Katarinának hívták, róla kaptam ezt a becéző formát. De már nem igazán szólít így senki. Azt sem tudom, ki vagyok, mi vagyok – és itt elcsendesedett, látszott, hogy gondolatai messze járnak.

- Tinka, Tinka, Dinka! – kürtöli a férfi.

- No, szép! Megállj csak! – kiáltotta Tinka, és hangos kacagással gyors szalomozásba kezdett a tolókokcsival.

- Hé, a picsába, lassabban, még kiesek! Egészen kiverte a verejték a homlokát.

- Na, mi van Dinkatárs?! – csúfolódott a nő.

- Jó, jó. Ha már itt tartunk – törölgette arcát a férfi –, még én sem mutatkoztam be. Mihály vagyok, de szólíts Misinek.

- No, szépen vagyunk. Tudod, mihez lenne kedvem, Misike? Újra gyerekek lenni. Menjünk el egészen a panellakásokig és nyomkodjuk végig az összes kaputelefon gombját! Aztán spuri!

- Nem vagy normális! – válaszolta a férfi széles vigyorral a száján.

- Vagy menjünk be a Lajos téri áruházba, és beleiszunk a polcokon sorakozó piákba! Vagy csak úgy, csórjunk el valamit? Loptál már valaha az életedben Misike?

- Nyavalyát! – jobbat tudok. Van itt egy hely az erdőben, vigyél oda, jó buli lesz! Csak erősen fogd a szekeremet, nem szeretnék kiesni!

Letérnek a járdáról, a Nagyerdő sűrűje felé veszik az irányt. A parkban visító gyerekek és a szülői dorgálás zaja egyre halkul az erdő távolabbi szakaszán. Percekig haladnak így, míg Tinka legnagyobb csodálkozására a bokrok, fák rejtekében egy barnás-moszatos vizű gödör partján kötnek ki. Már-már kész tavacska. Körös-körül tisztasági szerek, eldobott borotvafejek, nejlonzacskók, szétdobált cigarettacsikkek. A magas fű közül egy elhagyott, csonttá száradt kabát kandikál ki.

- Itt megy a fürdő felé a termálvíz. Ez a csőtörés hónapok óta megvan, elég sokan tudnak már róla. Szerencse, hogy most kettesben lehetünk. Vetköztess le, fürödni szeretnék.

- Először én – engedelmeskedett a nő, majd hirtelen lefejtette a testét borító ruhadarabokat. Amikor elkészült, karjait összekulcsolva igyeke-

zett palástolni a közelmúlt tetoválta sebhelyeket. Nappali fényben még nem tárulkozott fel a férfi előtt.

- A bugyit is?
- Azt is.

Misi a pólóját, rövidnadrágját és az alsóját is lehúzta. Tinka ismét azzal a kacér macskanézéssel bújt hozzá. A férfi átkulcsolta partnere nyakát, így, egymásba kapaszkodva csúsztak az agyagos partról a vízbe. Most ő csókolt először.

Tinka szólalt meg elsőként.

- Ne menjünk beljebb - kérte, - nem tudok úszni, itt már alig ér le a lábam.

- Már én se tudok.
- Mit?
- Úszni.

Ezután a férfi elhallgatott és hosszan nézett a nő válla fölött kezdődő végtelenbe.

- Mi a baj? - kérdezte Tinka, és félrefésülte a férfi vizes homlokára tapadt hajszálakat.

- Szeretsz? - kérdezte Misi.
- Miért is ne.
- Mi lenne, ha?
- Micsoda?
- Mi lenne, ha elengednél? Engedj el, ennél jobb már úgyse lesz. Ha szeretsz, megteszed.
- Ne csináld ezt!
- Tedd meg ezt nekem!
- Neeem!
- Nem akarok dulakodni, egyszerűen csak eressz el!

Ekkor a férfi, mint valami vízilabdás center, hirtelen nagyot taszított a nő testén, és kiszabadult a szoros emberfogásból. Hagyta magát, hogy a mélybe süllyedjen, nem vonaglott egyet sem. Tinka egészen későn eszmélt. Míg kutatva kalimpált maga körül, megcsúszott és a víz alá merült. Nagyokat kortyolt a moszatos vízből, hörögve csapkodott a part felé. Amikor elérte a biztonságot nyújtó fücsomókat, kétségbeesetten nézett maga mögé. A vízre vetülő árnyéka megtörve gyűrűzött szét az elsimuló felszínen.

- A kibaszott, kurva életbe! – kezdte ököllel verni egy közeli fa törzsét. Mire leállt, véresek voltak a bütykei. Pánikszerűen húzta a fejére a melegítőalsót, majd a földre dobta, a melltartó pántja is a karjára csavarodott. Milyen bűdös ez a víz. Öklendezni kezdett, elhányta magát. Túl négy öngyilkossági kísérleten jól ismerte a halál lehetőségét. Hirtelen tört ki belőle a zokogás.

- Segítség, segítség! – kiáltozta. Futni akart, de a lábai nehezen engedelmeskedtek.

- Hé! Hé, bolond, ne hagyj itt! Még élek! – szólt az ismerős hang. A nő visszaroht a gödörhöz. A férfi önelégülten tempózott a vízben.

- Na, végre, húzzál már ki! Biztosan megvolt vagy öt perc!

- Te barom, már azt hittem, hogy meghaltál – zokogta Tinka.

- Ezek szerint láb nélkül is tudok merülni. Magam sem hittem volna.

- Áru!d már el, mi a franc történt veled?

- Mostarban, a hídépítő utászoknál voltam aknaszedő bűvár, ott vesztettem el mindent. Egy kötömb alatt működésbe lépett egy harcocsilövedék, és bum! – a férfi mintha varázsolt volna, mindkét karjával félkörívet rajzolt a levegőbe.

- Sajnálom.

A férfi a nőre függesztette távolban úszó tekintetét.

- Az első évek rémálomra hasonlítottak. De egy rémálomról legalább tudja az ember, hogy mindig felébred, és vége van.

- Figyelj, soha, de soha többé ne csinálj ilyet velem, hogy ennyire megijesztesz – rázta mutatóujját a nő. Ezután felsegítette a férfi ruháját és elindultak visszafelé.

- Azóta nem próbáltam ki magam egyszer sem – mondta Misi.

A hazaúton sokáig csak a görbe jobb kerék puha surrogása hallatszott, amint időnként hozzáért a fékhez. Közeledett a naplemente.

- Leszünk egy pár, Misike? – kérdezte a naptól hunyorgó Tinka.

- Két lábbal és négy kézzel? – szorított egyet a férfi a nő kezén. Na, guruljunk vissza, Dinkácska! Maradt még egy kis dugipálinkám.

A VÁLTÓ

Középerősen benyomom a hangosbemondó gombját. Tá-rara-ramtara-ramm. Kedves utasaink, az 528-as személyvonat érkezik Füzesabony–Hortobágy felől, a vágány mellett tessék vigyázni! A vonat tovább közlekedik Nagyhát–Nagymacs–Kismacs érintésével Debrecen irányába! Hm. Szoktam is mondogatni magamnak, Jozsó-kám, jobb vagy már, mint a Szalóczi Pál!

Itt is van a fél nyolcas. Stefi, lábhoz! Nagyon okos kutya, ismeri a járatokat, ugatással jelzi, ha közeledik a szerelvény. Egyedül a tehervagonok idegesítik, mert azok túl hosszan csattogtatják a síneket. Tudja, melyik vonat melyik sínen jár. Ilyenkor odarohan, és a szabad nyomtávból ugatja a szomszédos vágányon elhaladó vonatot. Ha jól figyelünk, észrevehetjük, hogy pont annyiszor csahol Stefi, ahány vonatkerék átgurul a dilatációs réseken. Előfordult, hogy egyfajta hiányérzettel álltam a peronon vonatérkezésre várva, mire Stefi a fogai közé szorítva, izgatott farokcsóválással hozta utánam a tárcsát. Hibátlan kutya.

Itt szinte mindent magam csinállok. Például a peron előtti sárga gyöngykavics heti átszítálását és gereblyézését, mert ne higgye senki, hogy a kavics olyan jelentéktelen dolog egy állomás életében. Az sem mindegy, hogy a lépések alatt hogyan zizegnek. Vidáman vagy tompán. A reggelente várakozó utasok a földön heverő kavicsvilágot nézegetik, és ezzel elfoglalják magukat. A gyerekek belerajzolják a kedvenc állatfigurájukat, és mellé írják a nevüket. Tádé, Cili – sokszor elnézem, milyen ügyesek –, ezzel is javul a nebulók íráskészsége. Szeretek kedves lenni az emberekkel, és ezt sokszor mosollyal viszonzózzák. Persze, vannak olyanok is, akik azt gondolják, hogy a hülye bakter csak céltalanul lődörög a peronon a kerekeket kocogtatva. Meg aztán kiáll a vonat mellé a tárcsával integetni, és kész, ennyiből áll a munkám. A nagy frászt! Nap mint nap emberéletek felett döntünk. Mert ugye, pontos-e a vonat, nem késik-e, az baromira nem mindegy. Odaér-időben kiskezétcsókolom Katika a debreceni irodaházba, hogy mosolygósan induljon a napja? Meg hát a főnökének is, mert ha Katika nem készíti el időben a reggeli kávé, akkor borul a kollektíva idegrendszere. Na! Ez is tőlem függ. Én nem lehetek csüggedt, mint az a folyton másnapos Géczy állomásfőnök úr. Az a disznó még soha nem ért be

időben az irodába. Egy tisztviselő hogy tehet ilyet?! Mióta a felesége kirúgta, csak bámul ki a fejéből, szétvetett lábakkal vakargatja a micsodáját, és nézi a forgalmat az ablakon át. Közben meg kávézgat, persze rummal bélelve. Az egyennadrágja húgyfoltos, a zubbonya sincs begombolva. A sapkája is gyűrött, ki nem vasalná, nincs annak már tartása. Olyan, mint a gazdája. Semmi hivatástudat.

Bezzeg Stefivel teljes összhangban vagyunk, mellette nyugodtan lazíthatok vagy a várakozó utasokra koncentrálhatok. Morog, ha az állomásfőnök közeledik, majd két mellső lábát a lábfejemre fekteti, mintha azt mondaná, nyugodjak meg. Okoskutya. A főnök azzal vádol, hogy a kutya fontosabb számomra, mint a munkám. Ha végeztem a műszakkal, jön a szűrés nézésével: Jozsó, mááár? Meg hogy, csak ne örüljek úgy, mint majom a farkának, mert megvonja a pihenőnapomat. Tudom én, hogy el akar üldözni, az unokaöccse pályázik a helyemre. Ha hagynám! Írtam egy levelet a központba az elnök úrnak és az igazgatóság tagjainak. Hadd tudjanak róla, hogy mennek itt a dolgok. A szolgálati előmenetelem ügyét is megemlítettem. Ha az elnök úr átolvassa az írást, összeáll fejében a kép, és azonnali hatállyal kinevez az állomás élére.

Tegnap éjjel Géczy megint teleokádta a díszkertet. Ráadásul két hányás között, lecsukló fejjel Kandó Kálmán szobrát becézgette. Azt hitte, hogy a felesége. Óbégatott, hogy így bocsáss meg, Sára, meg úgy bocsáss meg. Stefi egyre csak ugatta, majd megragadta a nadrágszárát és próbálta elhúzni onnan, de az a mocskok rúgott egyet rajta. Reggel az utasok zsebkendőt tartottak az orruk elé. És még egy ilyen reprezentálja a céget. Mert ugye, mi van, ha odaszalad Stefi és felnyalja a szutykot. Aztán meg, míg a gyerekek simogatják, a bacis nyelvvel átad valami betegséget az aprószenteknek. Na, akkor ki lesz a hibás, állomásfőnök úr?! A higiénia, az smafu? De ez csak a vállát vonja és röhög.

Eldöntöttem, hogy felgyorsítom a dolgokat. Ma Géczy a váltófelelős. Mindent elterveztem. Gyermekekoromban papó mutatott egy trükköt. Még a románok ellen találták ki, nehogy azok a vasúton végigzabrálják a környéket. Van a váltóberendezésen egy kar, mindössze két csavar tartja. Ha azt kiiktatjuk, látszólag minden működik, csak éppen a váltóknál mozdulatlanok maradnak a sínek. Már jön is a reggeli tehervonat, hoppá, micsoda malőr, Géczy úr!

Reggel megsimogatom Stefi fejét, kérdőn vakkant rám, majd szokatlanul a sínek és köztem rohangál, most nem érek rá, mondom neki, erre elment a szokott helyére vonatot ugatni. Visszamegyek az irodába a tervem kivitelezésére. Két kis csavarocska. Kész. Már jön is Géczy a váltást elvégezni. Ekkor üt belém a ménkő, hogy Stefi rossz helyen várja a vonatot. Kinézek az ablakon, és látom, ahogy idegesen forog a sínek között, az ínye az orra felé csavarodik, mindenre elszánva vakkant egyet. Megragadom a tárcsát, rohanok a mozdony felé, a sapkám repül, integetek. – Ááállj! Örökkévalóságnak tűnik, míg a vonat nehézkes csikorgással megáll. – Egy perc, mondom a vezetőnek, visszasurranok, elhárítom a „technikai fennakadást”, és a szerelvény tovább gurul. Stefit hívogatom, mire Géczy megjelenik kezében egy zsákkal, melyből csöpög a vér.

– Szerencse, hogy nem történt nagyobb baj! Mondtam én! Még hogy Okoskutya! Félre se ugrott a maflája, csak úgy hagyta, hogy elgázolja a vonat.

Kapu, 2022